На основу члана 23. став 2, члана 44. став 1. Закона о државној управи („Службени гласник РС”, бр. 79/05, 101/07, 95/10, 99/14, 47/18 и 30/18 - др. закон), члана 16. Закона о заштити узбуњивача („Службени гласник РС” број 128/14), а у вези са Правилником о начину унутрашњег узбуњивања, начину одређивања овлашћеног лица код послодавца, као и другим питањима од значаја за унутрашње узбуњивање код послодавца који има више од десет запослених („Службени гласник РС“, бр. 49/15 и 44/18-др.закон), министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања доноси:

ДИРЕКТИВУ О ПОСТУПКУ УНУТРАШЊЕГ УЗБУЊИВАЊА У МИНИСТАРСТВУ ЗА РАД, ЗАПОШЉАВАЊЕ, БОРАЧКА И СОЦИЈАЛНА ПИТАЊА

Уводна одредба

Члан 1.

Овом директивом уређује се поступак унутрашњег узбуњивања у Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања (у даљем тексту: Министарство), у складу са Законом о заштити узбуњивача (у даљем тексту: Закон).

Значење појединих појмова

Члан 2.

Поједини изрази у овој Директиви имају значење дефинисано Законом.

Овлашћено лице за пријем информације и вођење поступка у вези са узбуњивањем у Министарству

Члан 3.

Министар, својом одлуком, одређује лице овлашћено за пријем информације и вођење поступка у вези са узбуњивањем у Министарству (у даљем тексту: овлашћено лице), у складу са Законом.

Одлука о именовању овлашћеног лица из става 1. овог члана доступна је сваком радно ангажованом лицу у Министарству, саставни је део обавештења о правима из Закона, објављује се на огласној табли и интернет страници Министарства.

Покретање поступка унутрашњег узбуњивања

Члан 4.

Поступак узбуњивања код послодавца (у даљем тексту: унутрашње узбуњивање) започиње достављањем информације Министарству, односно овлашћеном лицу.

Достављање информације у вези са унутрашњим узбуњивањем врши се писмено или усмено.

Писмено достављање информације

Члан 5.

Писмено достављање информације у вези са унутрашњим узбуњивањем може се учинити непосредном предајом писмена о информацији у вези са унутрашњим узбуњивањем, обичном или препорученом пошиљком, и електронском поштом уколико постоје техничке могућности на имејл овлашћеног лица, у складу са Правилником о начину унутрашњег узбуњивања, начину одређивања овлашћеног лица код послодавца, као и другим питањима од значаја за унутрашње узбуњивање код послодавца који има више од десет запослених (у даљем тексту: Правилник о унутрашњем узбуњивању)

Ако се информација доставља овлашћеном лицу непосредном предајом писмена, електронском поштом, обичном или препорученом пошиљком, у смислу Закона и ове директиве, овлашћено лице исто уводи у посебан уписник, у коме у рубрици примедбе уноси: „предмет унутрашњег узбуњивања — Уз".

Овлашћено лице једино може да отвори и упозна се са садржином обичне или препоручене пошиљке на којима је означено да се упућују овлашћеном лицу или на којима је видљиво на омоту да се ради о информацији у вези са унутрашњим узбуњивањем.

Потврда о пријему писмене информације

Члан 6.

Приликом непосредне предаје писмена у коме је достављена информација у вези са унутрашњим узбуњивањем, овлашћено лице саставља потврду о пријему информације у вези са унутрашњим узбуњивањем, која добија број предмета претходно уведеног у уписник, и назнаку: „- п", а у уписнику се у одговарајућем броју у рубрици примедбе уз „предмет унутрашњег узбуњивања — Уз" уноси: „и потврда о пријему информације" .

Приликом пријема писмена из става 1. овог члана, обичном или препорученом пошиљком, односно електронском поштом, овлашћено лице издаје потврду о пријему информације у вези са унутрашњим узбуњивањем, која добија број предмета претходно уведеног у уписник, са назнаком: „ - потврда", а у уписнику се у том броју у рубрици примедбе уз „предмет унутрашњег узбуњивања — Уз" уноси: „издата потврда о пријему информације".

Потврда о пријему информације у вези са унутрашњим узбуњивањем треба да садржи следеће податке:

1) кратак опис чињеничног стања о информацији у вези са унутрашњим узбуњивањем;
2) време, место и начин достављања информације у вези са унутрашњим узбуњивањем;
3) број и опис прилога поднетих уз информацију о унутрашњем узбуњивању;
4) податке о томе да ли узбуњивач жели или не, да подаци о његовом идентитету буду откривени;
5) податке о Министарству;
6) печат Министарства;
7) потпис овлашћеног лица.

Потврда о пријему информације у вези са унутрашњим узбуњивањем може садржати потпис узбуњивача и податке о узбуњивачу, уколико он то жели.

Усмено достављање информације

Члан 7.

Усмено достављање информације у вези са унутрашњим узбуњивањем врши се усмено на записник и уводи у уписник на начин одређен у члану 5. став 1. ове директиве.

Записник о усмено достављеној информацији треба да садржи следеће податке:

1) податке о лицу које саставља записник;
2) време и место састављања записника;
3) податке о присутним лицима;
4) опис чињеничног стања о информацији у вези са унутрашњим узбуњивањем, податке о времену, месту и начину кршења прописа, кршењу људских права, вршењу јавног овлашћења противно сврси због које је поверено, опасности по живот, јавно здравље, безбедност, животну средину, као и могућност настанка штете великих размера;
5) примедбе узбуњивача на садржај записника, односно његову изјаву да нема примедби на записник и да се у потпусности слаже са садржином записника;
6) потпис овлашћеног лица;
7) печат Министарства.

Приликом узимања усмене изјаве од узбуњивача овлашћено лице саставља и издаје потврду о пријему информације у вези са унутрашњим узбуњивањем, која садржи податке одређене чланом 6. ст. 3. и 4. ове директиве.

Члан 8.

Овлашћено лице, у смислу ове Директиве, дужно је да штити податке о личности узбуњивача, односно податке на основу којих се може открити идентитет узбуњивача, осим ако се узбуњивач не сагласи са откривањем тих података, а у складу са законом који уређује заштита података о личности.

Овлашћено лице дужно је да приликом пријема информације обавести узбуњивача да његов идентитет може бити откривен надлежном органу, ако без откривања идентитета узбуњивача не би било могуће поступање тог органа, као и да га обавести о мерама заштите учесника о кривичном поступку.

Ако је у току поступка неопходно да се открије идентитет узбуњивача, овлашћено лице дужно је да о томе, пре откривања идентитета, обавести узбуњивача.

Поступање по информацији

Члан 9.

Након пријема информације, овлашћено лице дужно је да поступи по њој без одлагања, а најкасније у року од 15 дана од дана пријема информације.

У циљу провере информације у вези са унутрашњим узбуњивањем, овлашћено лице предузима одговарајуће радње, о чему обавештава Министра, као и узбуњивача, уколико је то могуће на основу расположивих података.

Министар, односно овлашћено лице, обавезују се да предузму све расположиве радње и мере у циљу утврђивања и отклањања неправилности указаних информацијом, као и да обуставе све утврђене штетне радње и отклоне њене последице.

Овлашћено лице дужно је да поступи и по анонимним обавештењима у вези са садржином информације, у смислу Закона.

Министар, односно овлашћено лице не сме предузимати мере у циљу откривања идентитета анонимног узбуњивача.

Члан 10.

Приликом вођења поступка унутрашњег узбуњивања, овлашћено лице у циљу провере информације у вези са унутрашњим узбуњивањем, може узимати изјаве од других лица, о чему саставља записник.

Такав записник садржи:

1) податке о Министарству и лицу које саставља записник;
2) време и место састављања записника;
3) податке о лицима која дају изјаве;
4) опис утврђеног чињеничног стања поводом информације у вези са унутрашњим узбуњивањем;
5) примедбе лица које даје изјаву на садржај записника или изјаву да нема примедбе на записник и да се у потпуности слаже са садржином записника;
6) потпис лица која су дала изјаве и овлашћеног лица;
7) печат Министарства.

На садржину записника, лице које даје изјаву може ставити приговор у року од 48 часова од дате изјаве, у писменој форми.

Узбуњивач има право уколико то жели да присуствује извођењу радње из става 1. овог члана.

Информисање узбуњивача

Члан 11.

На захтев узбуњивача, овлашћено лице дужно је да пружи обавештење узбуњивачу о току и радњама предузетим у поступку, као и да омогући узбуњивачу да изврши увид у списе предмета и присуствује радњама у поступку.

Овлашћено лице дужно је да обавести узбуњивача о исходу поступка по његовом окончању, у року од 15 дана од дана окончања поступка.

Извештај о предузетим мерама

Члан 12.

По окончању поступка, овлашћено лице саставља извештај о предузетим радњама у поступку о информацији у вези са унутрашњим узбуњивањем и предлаже мере ради отклањања уочених неправилности и последица штетне радње насталих у вези са унутрашњим узбуњивањем.

Извештај из става 1. овог члана овлашћено лице доставља Министру и узбуњивачу, који се о извештају могу изјаснити.

Извештај о предузетим радњама у поступку о информацији у вези са унутрашњим узбуњивањем треба да садржи следеће податке:

1) време, место и начин пријема информације у вези са унутрашњим узбуњивањем;
2) кратак опис достављене информације која има карактер унутрашњег узбуњивања;
3) радње које су предузете у циљу провере информације у вези са унутрашњим узбуњивањем;
4) која су лица обавештена о радњама предузетим у циљу провере информације у вези са унутрашњим узбуњивањем, уз навођење датума и начина њиховог обавештавања;
5) шта је утврђено у поступку о информацији, уз навођење конкретног чињеничног стања, да ли су утврђене неправилности и штетне радње, као и њихов опис, као и да ли су такве радње изазвале штетне последице;
6) предлог за предузимање одговарајуће мере ради отклањања уочених неправилности и последица штетне редње насталих у вези са унутрашњим узбуњивањем;
7) потпис овлашћеног лица;
8) печат Министарства.

Изјашњење узбуњивача

Члан 13.

Узбуњивач се може изјаснити о извештају о предузетим радњама у поступку о информацији у вези са унутрашњим узбуњивањем у року од пет дана од дана пријема извештаја.

Предузимање мера

Члан 14.

Министар може, на основу поднетог извештаја овлашћеног лица, да предузме одговарајуће мере у оквиру својих овлашћења, ради отклањања утврђених неправилности у вези са информацијом.

Мере за отклањање неправилности и последица по конкретно покренутом унутрашњем узбуњивању садржани су у Програму мера, који садржи:

1) детаљан опис неправилности, штетних радњи и последица ових радњи, а које су предмет конкретног унутрашњег узбуњивања;
2) уколико је могуће предлог мера које би могле бити предузете у правцу отклањања наведених неправилности и последица штетних радњи насталих у вези са унутрашњим узбуњивањем утврђених извештајем.

Заштита узбуњивача

Члан 15.

Министар је дужан да у оквиру својих овлашћења заштити узбуњивача од штетне радње, као и да предузме неопходне мере ради обустављања штетне радње и отклањања последице штетне радње.

Узбуњивач има право на заштиту, у складу са Законом, ако:

1) изврши узбуњивање код послодавца, овлашћеног органа или јавности на начин прописан Законом;
2) у року од једне године од дана сазнања за извршену радњу због које се врши узбуњивање, а најкасније у року од десет година од дана извршења те радње;
3) ако би у тренутку узбуњивања на основу расположивих података, у истинитост информације у вези са узбуњивањем, поверовало лице са просечним знањем и искуством као и узбуњивач.

Заштита повезаних лица

Члан 16.

Право на заштиту од узбуњивања има и повезано лице, у смислу Закона.

Повезано лице има право на заштиту као узбуњивач ако учини вероватим да је према њему предузета штетна радња због повезаности са узбуњивачем.

Право на заштиту због погрешног означавања узбуњивача

Члан 17.

Право на заштиту као узбуњивач, има лице које учини вероватним да је према њему предузета штетна радња, ако је лице које је предузело штетну радњу, погрешно сматрало да је то лице узбуњивач, односно повезано лице,

Заштита лица у вршењу службене дужности

Члан 18.

Лице које је у вршењу службене дужности доставило информацију има право на заштиту као узбуњивач ако учини вероватним да је према њему предузета штетна радња због достављања информације.

Право на заштиту због тражења информације

Члан 19.

Лице које тражи податке у вези са информацијом, има право на заштиту као узбуњивач, ако учини вероватним да је према њему предузета штетна радња због тражења тих података.

Заштита података о личности узбуњивача

Члан 20.

Овлашћено лице дужно је да штити податке о личности узбуњивача, односно податке на основу којих се може открити идентитет узбуњивача, осим ако се узбуњивач не сагласи са откривањем тих података, а у складу са законом који уређује заштиту података о личности.

Свако лице које сазна податке из става 1. овог члана, дужно је да штити те податке.

Овлашћено лице дужно је да приликом пријема информације, обавести узбуњивача да његов идентитет може бити откривен надлежном органу, ако без откривања идентитета узбуњивача не би било могуће поступање тог органа, као и да га обавести о мерама заштите учесника у кривичном поступку.

Ако је у току поступка неопходно да се открије идентитет узбуњивача, овлашћено лице дужно је да о томе, пре откривања идентитета обавести узбуњивача.

Подаци из става 1. овог члана не смеју се саопштити лицу на које се указује у информацији, ако посебним законом није другачије прописано.

Узбуњивање ако су у информацији садржани тајни подаци

Члан 21.

Информација може да садржи тајне податке.

Под тајним подацима сматрају се подаци који су према прописима о тајности података претходно означени као тајни.

Ако су у информацији садржани тајни подаци, узбуњивач је дужан да се прво обрати овлашћеном лицу, а ако се информација односи на овлашћено лице, информација се подноси Министру.

У случају да Министар није у року од 15 дана поступио по информацији у којој су садржани тајни подаци, односно ако није одговорио или није предузео одговарајуће мере из своје надлежности, узбуњивач се може обратити овлашћеном органу, у смислу Закона.

Изузетно из става 3. овог члана у случају се да се информација односи на Министра, информација се подноси овлашћеном органу, у смислу Закона.

Ако су у информацији садржани тајни подаци, узбуњивач не може узбунити јавност, осим у случајевима одређеним Законом.

Ако су у информацији садржани тајни подаци, узбуњивач и друга лица дужни да се придржавају општих и посебних мера заштите тајних података прописаних законом којим се уређују тајност података.

Забрана стављања узбуњивача у неповољнији положај и накнада штете

Члан 22.

Министар је дужан да, у оквиру својих овлашћења, заштити узбуњивача од штетне радње и да предузме неопходне мере ради обустављања штетне радње и отклањања последице те радње.

Министар не сме чињењем или нечињењем да стави узбуњивача у неповољнији положај у вези са узбуњивањем, а нарочито ако се неповољнији положај односи на:

1. запошљавање;
2. рад ван радног односа;
3. образовање, оспособљавање или стручно усавршавање;
4. напредовање на послу, оцењивање, стицање или губитак звања;
5. дисциплинске мере и казне;
6. услове рада;
7. престанак радног односа, зараду и друге накнаде из радног односа;
8. исплату награде и отпремнине;
9. распоређивање или премештај на друго радно место;
10. непредузимање мере заштите због узнемиравања од стране других лица;
11. упућивање на обавезне здравствене прегледе или упућивање на прегледе ради оцене радне способности.

Забрањено је предузимати штетне радње.

У случајевима наношења штете због узбуњивања, узбуњивач има право на накнаду штете у складу са законом који уређује обилигационе односе.

Судска заштита узбуњивача

Члан 23.

Узбуњивач према коме је предузета штетна радња у вези са узбуњивањем има право на судску заштиту у складу са Законом.

Члан 24.

На све што није обухваћено овом директивом, а у вези је са унутрашњим узбуњивањем, примењиваће се одредбе Закона и Правилника о начину унутрашњег узбуњивања.

Завршна одредба

Члан 25.

Ова директива ступа на снагу наредног дана од дана објављивања на огласној табли министарства

Директиву објавити на интернет страници Министарства.

Број: 003539671 2026 13400 09 001 020 092
У Београду, дана 20. јула 2026. године

МИНИСТАР

Милица Ђурђевић Стаменковски